

RISARSKE TEHNIKE

SUHE RISARSKE TEHNIKE

OGLJE je najstarejša risalna tehnika, ki jo poznamo že od prazgodovine. Idealno je za obrise in senčenje. Je izredno neobstojno.

KREDA je zelo neobstojna. Na začetku je obstajala le rdeča kreda. Osnovne barve krede so bela, črna in la Sangrina (rjavkasta).

SREBRNI SVINČNIK so uporabljali renesančni umetniki. Je zelo drag in natančen. Sestavljen je iz srebra, cinka in kositra.

GRAFITNI SVINČNIK je zamenjal srebrni svinčnik. Je poceni in ima različne trdote.

MOKRE RISALNE TEHNIKE

PERO je zelo dinamično in efektivno risalo. Z njim pišemo na papir. Poznamo krokarjevo, labodje in gosje pero. Lahko ga naostrimo.

KOVINSKO PERO je zelo natančno in zahtevno risalo. Zahteva natančne risbe in dobro izbran motiv. Risba narisana z kovinskim peresom se imenuje LAVIS ali LAVIRANA RISBA.

ČOPIČ je zelo dinamično pisalo. Z njim lahko nastane risba le v nekaj potezah. Japonci in Kitajci so z njim tudi pisali.

TRSTIKA je priostrena bambusova palčka. Znana je iz starih civilizacij. Je zelo trdo in okorno pisalo

NARAVNA BARVILA

VEGETATIVNE BARVE (rastlinske) se pridobivajo iz korenin, cvetov, plodov,...(npr. kana). Modro barvo imenujemo INDIGO.

ŽIVALSKÉ BARVE (animalne) se pridobivajo iz živalske krvi, bodičastega voleka (škrlatna barva) in sipe (sipino črnilo).

MINERALNE BARVE se pridobivajo z mletjem različnih materialov. So zelo kvalitetne barve.

TUŠ so pridobivali z mešanjem otroškega urina in bukovih saj.

SLIKARSKE TEHNIKE

PASTEL je edina suha slikarska tehnika. Je neobstojna. Ima mastno vezivo. Barve so zelo izrazite. Zelo je bil razširjen v 17. stoletju.

AKVAREL so pigmenti raztopljeni v vodi. Slikar vodo dobesedno zlije po papirju. Je čista, jasna, prosojna in zahtevna tehnika. Primerna je za risanje del ob vodi ali MAWRE. Akvaristi so umetniki, ki slikajo z akvarelom.

TEMPERA je zelo lirična, počasna in težka tehnika. Barve so izdelovali z dodajanjem sirovke, kisa in pigmenta v rumenjak. Slikalo so na leseno podlago (TABELNO SLIKARSTVO).

FRESKA je monumentalna tehnika. Slika se na svež omet. Umetnik najprej naredi skico na karton, nato pa naredi na steno obris. Barva, ki se uporablja za risanje fresk je sestavljena iz mineralnih delcev in apnene vode. Freska je zelo obstojna slikarska tehnika. Motivi za freske so cerkveni in mitološki. Prve freske so nastale v Pompejih in na Kreti.

ENKAVSTIKA je slikarska tehnika, ki so jo iznašli Rimljani. Z njo so upodabljali mrtve ljudi. V vosek so mešali pigmente in s tem dobili barvo. Barve so nanašali na lesene podlage s slonokoščnimi ali lesenimi palčkami. Slike so bleščeče in obstojne. Ta tehnika je bila razširjena v Egiptu.

OLJE je najbolj razširjena slikarska tehnika v galerijah. Barvo dobijo z mešanjem pigmentov v olje. Slika se na grudirano podlago s čopiči iz naravnih ščetin. Oljnim slikam škodita visoka temperatura in vlaga. To tehniko sta iznašla brata Van Eyck.

MOZAIK je monumentalna tehnika. Umetnik naredi načrt na karton. Na svež omet nato umetnik polaga kamne (TESERE) velike največ 1 cm². Poznamo talne in stenske mozaike. Motivi kažejo naravo, letne čase in bajeslovna bitja. Ozadje mozaika je navadno zlato ali temno modro. Je precej obstojna tehnika, ki se je ohranila do danes.

TAPISERIJA je monumentalna tehnika. Slika nastaja z vozlanjem, vezenjem ali tkanjem. Najbolj kvalitetne tapiserije so svilene, lahko pa so narejene tudi iz bombaža ali volne. Znana je tapiserija, ki prikazuje Viljema Osvajalca.

VITRAŽ je monumentalna tehnika, ki se je razcvetela v gotiki. Umetnik na karton naredi načrt. Steklene delce poveže z svinčnim okvirjem in s tem ustvari mistično svetlobo. Ta tehnika je bila zelo razširjena po Franciji. Je zelo obstojna. Znana kapela z vitražem je San Chapelle.

GRAFIČNE TEHNIKE

Je reproduktivno slikarstvo (motiv se lahko ponovi). Vsem grafičnim tehnikam je skupna MATRICA ali ODTIS.

VISOKI TISK

So linorez in lesorez. Za lesorez v 15. stoletju uporabljajo češnjev in hruškov les (Dürer), barvni lesorez pa so iznašli Japonci. Pri slednjem uporabljajo 4 matrice)

GLOBOKI TISK

so bakrorez in jedkanica. Jedkanica je zelo lirična. Ploščo polijemo s smolo, nato vanjo vrežemo motiv in nato potopimo v kislino. Nato odstranimo smolni premaz, potem pa motiv odtisnemo.

PLOSKOVNI TISK

so litografija in sitopliz.

KIPARSKE TEHNIKE

KIPARSTVO je likovna dejavnost, ki oblikuje gmoto, prostor in volumen. Kiparstvo poznamo že od prazgodovine in ga imenujemo tudi SKULPTURA in PLASTIKA.

MATERIALI

MEHKI IN GIBLJIVI MATERIALI so glina, umetna masa, porcelan,... Lahko jih gnetemo, odvezemamo in dodajmo. Je dokaj enostavna.

MEHKI IN NEGLIBLJIVI MATERIALI so les, slonova kost,... V te materiale lahko rezljamo, odvezemamo, ne moremo pa dodajati.

TRDI NEGLIBLJIVI MATERIALI je kamen. Kamen lahko klešemo, odvezemamo, ne moremo pa dodajati. Najtrši kamen je granit, mehkejši je marmor, najmehkejši pa so peščenci

BRON je dinamičen obstojen material, ki ga vlivamo v kalupe.

VRSTE KIPARSTVA ALI PLASTIKE

OBLO KIPARSTVO so kipi, ki so obdelani z vseh strani.

ARHITEKTURNO KIPARSTVO ne moremo ga postaviti v prostor (npr.parlament)

RELEF je kiparstvo, ki je vezano (npr.vrata stolnice)

MOBILNA PLASTIKA je moderno kiparstvo. Vsebujejo elemente gibanja, svetlobe,...

OSNOVNE KIPARSKE TEHNIKE

TERRACOTA je pečena glina. Prve umetnine iz časa Babilona so z grafičnimi črtami okrasili, obarvali in glazirali. Pozneje so jih začeli barvati in v njih vrezovati mitološke zgodbe. Ta tehnika se uporablja še danes.

PORCELAN je mehka tehnika. Glino iz katere izdelujemo porcelan imenujemo KACLIN in je mehka in bela. Peče se na zelo visokih temperaturah (1500°C). Iznašli so ga Kitajci. Je zelo bleščeč material. Barvane izdelke moramo večkrat peči.

BRON je obstojna in dinamična kiparska tehnika. Poznamo jo že iz časa Grkov in Rimljanov. Bron vlivamo in iz njega nastane relief. Bronasti kipi v Ljubljani so Prešernov kip, Maistrov kip in Jakopičev kip.

ARHITEKTURA

ARHITEKTURA je umetnostna stroka, ki oblikuje prostor z gradbenimi deli in oblikuje prostor.

TIPI ARHITEKTURE

SAKRALNA ARHITEKTURA se navezuje na vero

PROFALNA ARHITEKTURA je vsa bivalna arhitektura

TRANSPARENTNA ARHITEKTURA so navadno zgradbe iz stekla, ki se povezujejo z naravo. TRANSPARENTE delimo na nošene (greda, strop strehe,...) in nosilne (steber, stena,...)

CENTRALNA ARHITEKTURA

KOMBINEDIALNA ARHITEKTURA

ARHITEKTURNI MATERIALI

KLASIČNI MATERIALI so les, opeka, kamen,...

NOVEJŠI MATERIALI so železo, beton, plastika,...

MASIVNI MATERIALI so navadno iz kamna

SKELETNI MATERIALI se pojavijo v Gotiki. So ogrodje.

SESTAVLJIVI MATERIALI se prisotni v moderni arhitekturi.

PSIHIČNI LIKOVNI ELEMENTI

S pomočjo psihičnih likovnih elementov umetnina dobiva dušo.

ČRTA je osnovno izrazno sredstvo risanja. Lahko ima različne lastnosti.

BARVA nastopa predvsem v slikarstvu. Barva je neka frekvenca. Človeško oko zazna 150 barvnih odtenkov.

- BELA BARVA simbolizira nedolžnost, čistost in mir
- ČRNA BARVA simbolizira žalost
- RDEČA BARVA simbolizira ljubezen in strast
- RUMENA BARVA simbolizira ustvarjalnost, življenje, zavist, ljubosumje
- ORANŽNA BARVA simbolizira duhovnost
- MODRA BARVA simbolizira hladnost, modrost in umirjenost

SVETLOBA IN SENCA pomagata sliko narediti tridimenzionalno.

TON je slikarski volumen. Je loniranje ene barve od najtemnejših do najsvetlejših odtenkov. Najbolj se izraža v oljnih tehnikah.

KOLONIZEM ali barvitost je element, pri katerem umetniki zavestno nanašajo le čiste barve.

SIMETRIJA je namišljena os, ki deli sliko na dve enaki polovici in je prirojena človeku.

PROPORCIJA ALI SORAZMERJE je likovni občutek za psihične in materialne mere.

KANONI so pravila, ki so narekovala proporcijo nekega obdobja.

RITEM je osebni element. Izraža temperament in značaj.

MORFOLOŠKI SLOGI

PLOSKOVNI SLOG

PLASTIČNI SLOG izraža telesa, prostore in čas. Nanaša se na arhitekturo, kiparstvo in slikarstvo. Izraža zamejen prostor. Prisoten je v renesančnem slikarstvu.

SLIKOVITI SLOG se izraža v impresionističnem slikarstvu, gotiki in baroku. Obrisi telesa je zabrisani, bolj se izraža občutja